

Kirjoita asiantuntevasti

Keskiviikko 19.8.

Maija Lepola

Tänään: perusasioita

- Tieteellisen tekstin ominaispiirteistä
- Kielenhuollosta
- Viittaustekniikasta ja lähdeviitteistä
- Tieteellisen tekstin tyylistä

itseopiskeluna videoita + harjoituksia tähän asti käsitellyistä asioista

Palapelitehtävä johdannon kappaleiden järjestyksestä

- + Kotitehtävä 2: kirjoitusharjoitus
 - Kumman harjoituksen teit?
 - Toimiko se? / Oliko siitä hyötyä? Miksi (ei)?

Ohjeistus esseeseen / opinnäytetyön johdannon kirjoittamiseen?

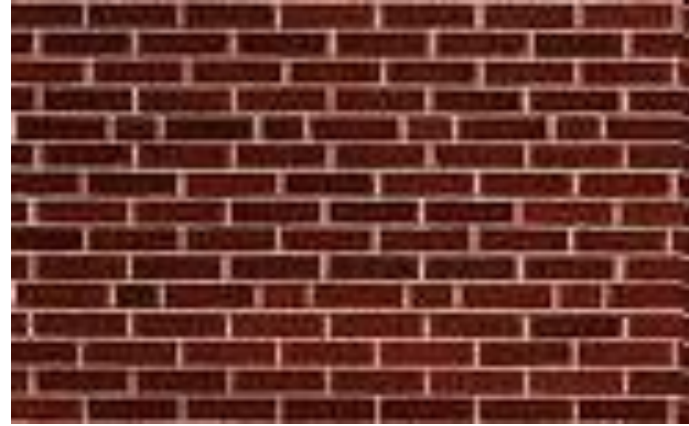
- Kirjoita opinnäytetyösi johdanto ohjeiden mukaan.
 - Johdannon pituus on 1–2 sivua.

TAI

- Kirjoita vapaamuotoinen essee (kaunokirjallinen / tutkielmaessee).
 - Käytä lähteitä, jos tarpeen.
 - 1–3 sivua.
- Palauta tekstisi MyCoursesin palautuskansioon (assignments/tehtävät) viimeistään pe 21.8.

Tieteellisen tekstin ominaispiirteitä

Metateksti

- Kommentoiva teksti, "tekstiä tekstistä"
- Tekee tekstistä yhtenäisen, sidosteisen ja konventioiden mukaisen
- Ohjaa lukijan tulkintaa

Metatekstin tehtäviä (1)

- Kertoo tekstin rakenteesta ja siitä, mitä tekstissä tehdään
 - *Seuraavaksi käsitellään...*
 - *Edellä esitetyt tiedot...*
 - *Ensiksi... / Toiseksi... / Kolmanneksi...*
 - *Kokoavasti voidaan todeta, että...*
- Usein tekstin osien alussa ja lopussa

Metatekstin tehtäviä (2)

- Toimii määrittelemisen, selittämisen, argumentoinnin, kommentoinnin ja referoinnin välineenä
 - *X:llä tarkoitetaan Y:tä*
 - *Tulos toisin sanoen osoittaa, että...*
 - *Tämä perustuu siihen, että...*
 - *Selvästi / yllättävästi*
 - *A:n mukaan...*

Tarpeeton metateksti?

Osoita miksi, älä tyydy toteamaan:

Yhteisöllisyys on monimuotoinen ja tärkeä teema.

Ei itsestäänselvyksiä:

Jotta aihetta voisi ymmärtää, on tärkeää ensin määritellä keskeiset käsitteet.

Ei epämääräisyyksiä:

Koska aihe on laaja, käsittelen siitä tässä vain pientä osaa.

Tarpeeton metateksti?

Osoita miksi, älä tyydy toteamaan:

Yhteisöllisyys on monimuotoinen ja tärkeä teema.

Yhteisöllisyys on organisaatioiden kannalta merkittävä voimavara, ja sen vaikutuksesta työhyvinvointiin on vahvaa näyttöä (ks. esim...)

Ei itsestäänselvyyksiä:

Jotta aiheetta voisi ymmärtää, on tärkeää ensin määritellä keskeiset käsitteet.

Yhteisöllisyyden analyysissa keskeinen käsite on X, joka voidaan määritellä...

Ei epämääräisyyksiä:

Koska aihe on laaja, käsittelen siitä tässä vain pientä osaa.

Yhteisöllisyyden eri muodoista tässä keskitytään...

Omaan työhön viittaaminen

Tämä + (kandidaatin)työ, tutkimus, tutkielma (ei artikkeli, teos, julkaisu, kirjoitus, dokumentti, paperi...)

Luku (ei kappale, osio), *alaluku*

Persoonamuodot

- 3. persoona
 - *Tämä tutkielma/teksti käsittelee / Tulokset osoittavat*
- Passiivi
 - *Tässä tutkielmassa/tekstissä tarkastellaan*
- Minä-muoto (me, jos useita kirjoittajia)
 - Vrt. *Olen laatinut Reevesin mallista kyselylomakkeen... / Reevesin mallista on laadittu kyselylomake...*
- Tekijä / kirjoittaja / tutkija < älä viittaa itseesi näillä

Aikamuodot (1)

Preesens

- Johdanto: viitatessa kirjalliseen työhön

Tässä kandidaatintyössä käsitellään...

- Referointi: abstraktiin toimintaan viittaaminen

Karlsson arvelee, että...

Imperfekti (/ perfekti)

- Johdanto: viitatessa prosessiin

Tämän kandidaatintyön tavoitteena oli...

- Referointi: konkreettiseen toimintaan viittaaminen

(Kokeessaan) Karlsson havaitsi, että...

Karlsson on havainnut, että...

Mallinnus toteutettiin... data kerättiin... haastattelut tehtiin...

Aikamuodot (2)

Preesens

- Teoria: kirjoittaja hyväksyy ajatuksen

Lahtisen (2005) mukaan asia on näin.

Imperfekti (/ perfekti)

- Tutkimustulos: kirjoittaja ei ota kantaa paikkansapitävyyteen

Lahtisen (2005) mukaan asia oli näin.

Argumentointi

- Osat:
 - **Väite** = se, mitä vastaanottajan halutaan hyväksyvän
 - **Perustelut** = se, minkä nojalla vastaanottajan tulisi hyväksyä väite
 - **Taustaoletukset**
- Suunta: väite voi olla alussa tai lopussa

Esimerkkejä argumentoinnista

Osoita miksi, älä tyydy toteamaan:

Liikenteen ohjaaminen on vaikea ja tärkeä ongelma.

Tunnista väite ja perustelut:

Koska kaupunkiasuntoja ei ole suunniteltu majoittamaan useampia sukupolvia, vanhuksat kokevat lasten luona asumisen usein hankalaksi.

Miksi argumentointi ei ole onnistunut?

Projektit ja prosessit muistuttavat osittain paljon toisiaan. Niiden erottaminen voi olla vaikeaa. Nämä toiminnanmuodot tuleekin erottaa selkeästi toisistaan. Niiden pääerot on tärkeää tunnistaa.

Argumentoinnin kielellisiä keinoja

- Asioiden väliset suhteet, erityisesti kausaalisuus (***koska, siksi, joten...***)
- Ilmiöiden yleisyys (***yleensä, poikkeuksetta...***)
- Tiedon varmuusaste (***voida, tuskin, mahdollinen, ilmiö osoittanee...***)
- Vastakohtaiset näkökulmat (***mutta, toisaalta, kun taas...***)

Kielenhuoltoharjoitus

Tapani Möttönen, Aalto-yliopisto

Kielenhuoltoharjoitus

Viivankäyttö

- a) 12 vuotta sitten
- b) B-vitamiini
- c) Runeberg-palkinto
- d) Kävele kymppi -tapahtuma
- e) pro gradu -tutkielma
- f) (2002, 113–114)
- g) 25–35-vuotiaat

Lyhenteet ja niiden taivutus

- a) 85 %
- b) yli 2,5 prosenttia
- c) Testi onnistui 95 %:ssa tapauksista
- d) Matka on 4 km.
- e) Käytin 2 menetelmää

UROon

Opecista

HIV:tä / HIViä

MMM:ksi

HUSin

BMW:tä

Joka / mikä + taiputus

joita

joka

mikä

joka

- (Ampumahaavat poltettiin öljyllä, mutta haavat useimmiten tulehtuivat)

joka

-

jonka

1. *Minä sanelen tekstin, ja sinä kirjoitat sen paperille.*
 2. *Fotoni on massaton partikkeli, joka reagoi varattujen hiukkasten sekä niiden sähkömagneettisten kenttien kanssa.*
 3. *Atomi jaetaan ytimeen, joka koostuu protoneista ja neutroneista, ja ydintä verhoavaan elektroniverhoon.*
 4. *Jos säteilyä tarkastellaan useamman fotonin säteenä, huomataan, että fotonien määrä vähenee väliaineessa eksponentiaalisesti.*
 5. *Tämä työ selvittää ja kuvaa Suomen terveydenhuollon priorisointikeskustelua.*
 6. *Tämä työ selvittää, mitä on priorisointi, ja kuvaa Suomen terveydenhuollon priorisointikeskustelua.*
-

7. *Tämä on tietokone, joka on hyvin nopea ja jonka saat halvalla.*
8. *Laitteen pysähtyessä on tarkistettava, että laite on kytkettynä verkkovirtaan eikä mikään vieras esine ole juuttunut kapseliin.*
9. *Markkinoiden kasvaessa rahallista tukea tarvitsevien kohteiden aktiivisuus ja idean myymisen ammattitaito muodostuu ratkaisevaksi tekijäksi.*
10. *Aistihavainto syntyy, kun joukko aistinsoluja aktivoituu samanaikaisesti, jolloin aivoissa muodostuu aistimus, joka perustuu siihen, mitkä solut aktivoituvat.*
11. *Tulevia aaltoja voidaan ennustaa tuulen suunnan ja voimakkuuden avulla. Aaltorintamat seuraavat hyvin tuulia, ja niiden suunta muuttuu hitaasti, minkä vuoksi niitä voidaan ennustaa jopa monen päivän päähän.*

Viittaustekniikka (perusteet) ja lähteiden käyttö

Viittaustekniikka: perusteet

- Selvitä mitä formaattia käytät
- Selvitä formaatin perusteet
- Hyödynnä perusteita kunnes törmäät erikoistapaukseen
- Selvitä formaatin erikoistapauksia koskevia sääntöjä
- Hyödynnä formaatin erikoistapauksia koskevia sääntöjä kunnes törmäät uudenlaiseen erikoistapaukseen
- Selvitä...

Lähteiden käyttö

- Oma työ sidotaan ja suhteutetaan olemassa olevaan tietoon.
- Lähdeviitteet: lainatun ja oman tiedon erottaminen (entä alan yleiset tiedot?)
- Huolellisuus lähdeviitteissä = tahattoman plagioinnin välttäminen

Lainaaminen

- Referointi (omin sanoin): suositeltavaa
 - Ydinajatus tiivistettynä
- Parafraasi
 - Sama asia omin sanoin
- Suorat sitaatit (tarkkuus)
 - 1–3 riviä: lainausmerkit
 - Yli 3 riviä: sisennys + pienempi fontti
 - Jos käänös, mainitse suomentaja

Sisältöpainotteinen viittaus

- *Arvot ovat joko positiivisia tai negatiivisia (Smith 2007, s. 58).*
- *Arvot ovat joko positiivisia tai negatiivisia [3].*
- Ulottuu takautuvasti (edellinen viite / kappale)

Viitteen paikka

- Vain tämä virke on lainattu (Viite 2011).
- Vain tämä virke on lainattu [1].
- Tämä virke on lainattu. Myös tämä virke on lainattu samasta lähteestä. (Viite 2011.)
- Tämä virke on lainattu. Myös tämä virke on lainattu samasta lähteestä. [1]
- HUOM! Tämä ei vastaa kumpaakaan tapausta ja on siksi aina väärin. (Viite 2011)

Asiantuntijapainotteinen viittaus

- *Smith (2007, s. 58) toteaa arvojen olevan joko positiivisia tai negatiivisia.*
- *Smith [3] toteaa arvojen olevan joko positiivisia tai negatiivisia.*
- Ulottuu etenevästi (seuraava viite / kappale)

Miten lähdettä tulkitaan?

- Referointiverbin valinta:
 - toteaa, huomauttaa, korostaa, väittää...
(Miten lähde sanoo tai tekee?)
 - arvelee, olettaa, epäilee, pohtii...
(Miten lähde asennoituu?)

Laajan kokonaisuuden referointi

”Paketointitekniikka”:

- Rajataan referoinnin alku paljastamalla lähteen kirjoittajat (*Mäkelä ym. tarkastelevat...*)
- Referointia (1–n virkettä)
- Rajataan referoinnin loppu tekstiviitteellä

Jakobson (1999) näkee teollisessa rakentamisessa suunnittelua rajoittavina tekijöinä yksiköiden toistuvuuden ja tekniikan läheisen niveltymisen asemakaavasunnitteluun. Hän pitää tärkeänä teollisen rakentamisen hyötyjen huolellista selvittämistä epäillen kuitenkin samalla järjestelmärakentamisen edustajien usein liioittelevan kustannussäästöä. (Jakobson, 1999, s. 45–48.)

Yleisiä ohjeita

- Älä unohda omia havaintoja ja pohdintaa – teksti ei saa olla pelkkää referointia
- Yhdistele tietoja eri lähteistä – ei kappale / lähde
- Merkitse viite mahdollisimman lähelle lainausta (ei kaikkia kappaleen loppuun)

Tekstiviitteiden merkintä

- Viite ei ole tekstin osa:
 - *(Virtanen 2007) mukaan... / Lähteen [3] mukaan...*
Korjaus: *Virtasen (2007) mukaan... / Virtasen [3] mukaan...*
- Älä kuvaile tekstiä ja kirjoittajaa
 - Ei titteliä eikä (yleensä) etunimeä
 - Ei tekstilajia tai otsikkoa (*diplomityössään / artikkelissaan "Embodied user interface"*)
- *Bennett ym. käsittelivät...*

Tieteellisen tekstin tyyli

Tieteellisen tekstin tyyli

- Asiatyyli (varo kuitenkin kapulakieltä)
- Tieteellisen tekstin vakiintuneet ilmaukset (*vaikkapa vs. esimerkiksi, mieltä vs. pohtia*)

Luennolla

Copyright © Jaakko 2009 | Kielikello

Jaakko

Tyyli: välttä...

- Arkityylisiä ilmauksia (*näppärä, hienosti, pärjätä, etänä, porukka, meinata, satsata, pelittää...*)
- Kielikuvia (*olla lapsenkengissä, nostaa kissa pöydälle...*)
- Muoti-ilmauksia (*pitkässä juoksussa, loppupeleissä, randomilla...*)

Kotitehtävät (videoiden+harjoitusten lisäksi): mitä on hyvä vertaispalaute?

Mieti vertaispalautteen

- Tehtäviä (miksi?)
- Ominaisuuksia (millaista?)
- Hyötyjä
- Sisältöä (mitä arvioidaan, mistä annetaan palautetta?)

+ seuraavan dian tekstiharjoitus

Muuta asiatyyliseksi!

Kun lisäksi vielä otetaan huomioon, että käyttäjä voidaan tunnistaa käyttäen joko SIM- tai henkilökorttia, niin voi jopa ajatella kokeitakin pidettävän digi-TV:n avulla. Tosin korttihan ei vielä takaa, että kyseinen henkilö olisi todella koneen ääressä. Jos käytettäisiin lisäksi videokameraa, esimerkiksi avoin korkeakoulu tai vastaava voisi hyvin lähettää luennot televisioon ja liittää aiheeseen kysymyksiä, joihin pitää vastata esim. HTML-lomakkeen muodossa.